

The effect of using biography in social studies teaching on academic success

Servet HALI, Gül GÜNEY

Article Type	Research Article
Received	22/03/2024
Accepted	1/07/2024
DOI	https://doi.org/10.17497/tuhed.1456171
Similarity Scan	Done - Turnitin
Ethics Declaration	The article was prepared in accordance with all ethical and copyright rules, and the ethics committee approval for this study was granted by Hatay Mustafa Kemal University on November 8th, 2022, with issue number 231064.
Conflict of Interest Statement	The authors declare that there is no conflict of interest.
Financing	No external funding was used to support this research.
Copyright and License	2012-2024 © TUHED. This work is published under the CC BY-NC 4.0 license.
Information Note	The article is derived from the master's thesis of the second author, conducted under the same title and supervised by the first author.

The effect of using biography in social studies teaching on academic success

Servet HALİ

ORCID: 0000-0002-3365-0937, E-mail: servethali@mku.edu.tr

Institution: Hatay Mustafa Kemal University, Faculty of Education, ROR ID:

<https://ror.org/056hcg41>

Gül GÜNEY

ORCID: 0009-0002-5370-053X, E-mail: gulguney214@gmail.com

Institution: Ministry of National Education, ROR ID: <https://ror.org/00jga9g46>

Abstract

One significant challenge in Social Studies classes is students' struggle to grasp abstract concepts appropriate to their age. To address this issue, abstract topics outlined in the curriculum must be translated into more tangible forms tailored to student's comprehension levels, which necessitates the utilization of diverse teaching materials. Any material aligned with course objectives facilitates student comprehension. Biographies are one of the materials employed in classes. This study aims to investigate the impact of incorporating biography into Social Studies class instruction on students' academic achievement. The research problem focuses on examining whether there is a significant difference in academic achievements between students in the experimental group, which is taught with biographies (the experimental group), and those instructed through a program-based approach in the control group. To address this research question, a pre-test-post-test control group experimental design was adopted, which involved forming two groups through impartial assignment. One of these groups is the experimental group, and the other is the control group. In the implementation of this research, a pre-test was administered to the experimental and control group students. Subsequently, during Social Studies instruction, the experimental group received lessons explained using the biography method, while the control group followed the standard program-based approach. Measurements were taken before and after the experiment in both groups. The collected data were analyzed using the SPSS package program. The findings revealed that using the biography method in Social Studies instruction had a positive effect on students' academic achievement.

Keywords: social studies, history education, use of biography, academic success

Introduction

Education is an ongoing process throughout an individual's life, carried out according to a specific program and plans, facilitating the achievement of both societal and individual goals (Baytekin, 2011). Akyüz (2008), who has broadened the scope of education through his work, defines education as the entirety of activities that help an individual develop physically, mentally, socially, and emotionally in the most appropriate manner and acquire new goals and knowledge that are aligned with these aims.

The overarching aim of education is expressed as enabling the individual to adapt to society, to be accepted within the community, and to act in a controlled and supervised manner during the process of self-actualization. The Social Studies course integrates the subject fields of social sciences into a comprehensive teaching program at the primary education level. The targets of Social Studies are to help individuals adapt to society as active citizens, consider their own needs and those of the society they live in, and contribute to the creation of a healthy society.

The Social Studies course is deeply intertwined with society. A successfully taught Social Studies course mentors individuals in understanding rights, law, justice, respect for society, and self-actualization. Therefore, various educational and instructional materials are used in Social Studies, just as in other subjects. One of these materials is the biography, a genre of literature. Social Studies is not confined to a single discipline; it encompasses multiple disciplines. There are interdisciplinary transitions between literature and Social Studies, which enrich the use of materials in the Social Studies curriculum. Particularly when teaching historical topics, biographies are used in Social Studies to concretize abstract concepts for individuals.

Defining the discipline of Social Studies is much more challenging than defining other disciplines. This is because Social Studies is a multidisciplinary field (Doğanay, 2002). Social Studies is a field of study aimed at enabling primary school institutions to educate skilled, responsible, and conscious citizens. It involves selected topics from the social sciences, providing students with the fundamental knowledge, skills, behaviours, and values of the social domain (Er, 2005).

The Social Studies course can play an effective role in terms of international citizenship as well as national citizenship skills. Barr et al., (2013) have stated that although the methods of Social Studies are distinct from each other, it can be regarded as a tool used in the transition to global citizenship, and they have emphasized "citizenship" when describing Social Studies. The National Council for the Social Studies (NCSS) has defined Social Studies as follows: Social Studies is a system that aims to impart citizenship

competencies by integrating the disciplines of arts, literature, and social sciences through an interdisciplinary approach. In school curriculum, Social Studies brings together appropriate and relevant content from anthropology, archaeology, economics, geography, history, law, philosophy, political science, psychology, religion, sociology, art, literature, mathematics, and natural sciences to offer a coherent and purpose-driven field of study. The primary goal of Social Studies is to support young people in enhancing their ability to make decisions based on reason and in the public interest, as citizens of an interdependent, culturally diverse, and democratic system (NCSS, 1993).

The introduction and advocacy of Social Studies as a subject in primary and secondary schools, like other disciplines, was proposed by the French intellectual Condorcet (1743-1794) (Dilaver & Tay, 2008). The societal, cultural, and economic changes occurring in the United States led to migration movements. This wave of migration, accompanied by industrialization, urbanization, security issues, racism, and the need for citizenship awareness, accelerated the inclusion of Social Studies in the educational curriculum to address these pressing problems and foster national consciousness (Safran, 2008).

The development of Social Studies education in a modern sense occurred more rapidly in the United States compared to other countries. This was due to the country's cosmopolitan structure, formed by a migration movement resulting in a diverse society comprising people from various nations, and American leaders used education not only as a goal but also as a means for these immigrants to assimilate into society. Therefore, the National Education Council of the country convened to include Social Studies as a discipline within the educational curriculum with the aim of embedding Anglo-Saxon culture into society (Bilgili, 2009).

During the Ottoman Empire, people were taught social values considered as Social Studies, along with the religious beliefs held by individuals. Within the Ottoman educational curriculum, Geography and History, which are fundamental disciplines of Social Sciences, were included in school programs for the first time during the Tanzimat period. In 1869, during the Tanzimat Era, Geography and Ottoman History were included in the curriculum of male secondary schools (rüştiye) under the Maarif-i Umumiye Regulation. Geography and Brief History were included in the curriculum of female secondary schools (kız rüştiye), which are now equivalent to high schools (lises). In the curriculum of institutions known as Darülfünuns, which are predecessors of universities, General History, History Science, and History of Natural Sciences replaced subjects like General History and Geography (Akyüz, 2008).

In the primary school curriculum of 1936, it is possible to consider history, geography, family studies, and homeland knowledge as part of Social Studies education. The curriculum contained the rules of education and teaching in primary schools, the objectives of primary education, and the goals of the subjects included in the educational program (Üstel, 2016). In the 1948 primary school education program, geography and history courses were retained, and the subject previously known as "homeland knowledge" was renamed "citizenship knowledge," while the class hours remained unchanged (Ministry of National Education, 1948). In Turkey, Social Studies first appeared as a subject name in educational programs in 1968; however, the subject areas taught under Social Studies have encompassed a long historical period beyond that era (Aslan, 2016). By the academic year 1985-1986, while Social Studies was taught in primary school, its name was changed in middle school to "national history" and "national geography" in the curriculum (Deveci, 2011). In 1997, Social Studies officially began to be taught as a subject in the 4th and 7th grades (Ministry of National Education, 2017).

The objectives of Social Studies education include fostering sensitivity towards the political, economic, traditions, and customs dynamics within the current society. Therefore, despite the continuity of societies and states from the past to the present, Social Studies can yield various outcomes than intended. However, due to its role in transmitting the experiences of people living in diverse geographical areas, it is known that there is some scientific and educational consensus on the goals of Social Studies education in modern communities today (Aslan, 2016). The educational objectives of the Social Studies course aim to equip individuals with skills, values, knowledge, and behaviours, and it is expected that these objectives fulfil the intended purposes from every perspective (Beldağ & Aktaş, 2016). In achieving these objectives, Social Studies draws upon various fields such as geography, history, sociology, law, economics, and one of these utilized fields is literature (Değirmenci, 2018).

Literature is the coherence created by combining and assembling real or potentially experienced events, situations, or subjects chosen by the artist in a deliberate manner with selected words that evoke interest and curiosity. Literary works are creations written or composed with an artistic purpose, driven by aesthetic concerns (Tural, 2000). The relationship between Social Studies and literature has been a topic of discussion and debate from the past to the present, yet it has never lost its relevance. Education philosophers in the early 19th century emphasized the importance of literature in positively altering students' perceptions of the social sphere. Over time, many viewpoints supporting this notion have emerged. One such viewpoint is that literary works contribute to an individual's understanding and learning of the past (Johnson, 1925).

Biographies are literary works that document and examine the lives of notable individuals, highlighting their accomplishments throughout their lives (Oğuzkan, 2000). Biography is recognized as the historical account of individuals' lives. Within social life, biographies serve as a form of literature, whether short or long, written in an objective manner based on documented evidence, focusing on individuals who have made contributions to society in fields such as politics, science, art, finance, literature, sports, and others, aiming to benefit the community (Kaymakçı, 2014).

In the field of educational sciences, biography is accepted as a method to investigate and organize educational objectives and historical subject areas by utilizing important figures throughout history (Öncül, 2000). Individuals who have played significant roles in the innovations and developments across various fields of society are portrayed in biographies through their attitudes demonstrated during upbringing, events they have experienced, and their activities as prominent figures and group members. Biographies also encompass their thoughts, imagination, feelings, and literary works. It is essential for biographies to be as objective as possible, grounded in evidence. The most significant characteristic of biographies is the identification of primary sources feeding into the portrayal of the individual and the events in their environment, ensuring they are passed down to future generations (Ağca, 1999).

In Social Studies, the primary goal is to cultivate students who will be future citizens capable of problem-solving and decision-making, thereby preparing them to become effective citizens in the future—individuals who are aware of their rights, knowledgeable about their responsibilities within society and the state (Öztürk, 2009). In a constantly altering world, Social Studies supplies a broad field of activity for individuals to understand and find solutions to their environments and each other. The use of biography, particularly as a literary genre, has been supported by educators during the teaching of Social Studies (Kaymakçı & Er, 2014), becoming actively utilized as educational material (Öztürk & Otluoğlu, 2003). From this perspective, biographers are seen somewhat as historians. The topics covered in biographies allow students, who follow individuals' lives, to compare the past and present (Erdem, 2010).

Events that occur within a period, no matter how chronologically ordered they are presented, cannot be understood concretely and realistically by students unless they are contextualized akin to a person's life. When the lives of noteworthy individuals are documented, the traditions, spirit, and characteristics of the era are revived and brought to life in the eyes of children. Individuals featured in biographies not only represent their era but also reflect the aspirations, sacrifices, and ideals of their people. Especially in lessons

where an idea or era is portrayed, without showcasing the lives of its representatives, the desired outcome cannot be achieved (Er, 2005).

In the Social Studies elementary school textbooks, biographies are included as part of the curriculum. Below are the sections where biographies are featured in the Social Studies textbooks for grades 4, 5, 6, and 7:

In the 4th Grade Social Studies textbook, various biographies are included within thematic units. Biographies of thirteen individuals are explored in the units on "Individual and Society," "Culture and Heritage." The goal is to combine these biographies with achieve three specific learning outcomes for students.

In the 5th Grade Social Studies textbook, biographies of individuals who have excelled in different fields are utilized within the scope of learning areas such as "Science, Technology, and Society," "Global Connections." Four learning outcomes are targeted by utilizing biographies. Biographies used include those of prominent figures such as Albert Einstein, Isaac Newton, Prof. Dr. Aziz Sancar, Cahit Arf in the unit on "Common Characteristics of Scientists and Scientific Ethics"; Mehmet Akif Ersoy in the unit on "Our Flag and National Anthem"; and Alexander Graham Bell, Wilbur-Orville Wright, Ali Kuşçu, Ibn El-Heysen, Voltaire, Yunus Emre in the unit on "Our Common Heritage."

In the 6th Grade Social Studies textbook, biographies of individuals who have gained prominence in different fields are utilized within the scope of learning areas such as "Culture and Heritage," "Science, Technology, and Society," and "Production, Distribution, and Consumption" to achieve four learning outcomes. In the unit on "Islam and the Turks," the biography of 'Biruni' is used. In the unit on "Social Sciences and Society," biographies of 'Osman Turan, Nüzhet Gökdoğan, Gazi Yaşargil, and Aziz Sancar' are included. In the unit on "Our Future Vision and Turning Resources into Income," biographies of 'Aşık Veysel' and 'Jules Verne' are utilized.

In the 7th Grade Social Studies textbook, biographies of individuals who have gained notability in different fields are used within the scope of the learning area "Science, Technology, and Society" to achieve two learning outcomes. In the unit on "Pioneers of Science," biographies of individuals such as 'Al-Khwarizmi, Ali Kuşçu, Kâtip Çelebi, Ibn Sina, Alhazen, Al-Farabi, Piri Reis, and Ibn Khaldun' are utilized.

These biographies are selected with the aim of demonstrating the contributions of scholars from the Turkish-Islamic civilization to the process of scientific advancement.

In Social Studies education, the advantages of using biographies can be listed as follows (Akbaba, 2010):

The lives of historical figures, heroes, and leaders make abstract and complex situations tangible. In Social Studies, the use of biographies in history classes emphasizes the importance of drawing lessons from great leaders and their thoughts. Carlyle, an English historian, famously stated, "The history of the world is but the biography of great men in a great time," underscoring this reality. Therefore, it is beneficial to include significant personalities in the field of history within the scope of Social Studies over time. Childhood and youth are periods when individuals naturally admire heroes. Young people take pleasure in role-modeling leaders.

Individuals who contribute to historical periods often represent an era. They embody the ideals, sacrifices, and hopes of a society in their characters.

When discussing historical subjects, it is important to delve into the actions and lives of significant figures. As the lives of those who represent a period or philosophical movement are recounted, we gain detailed insights into that era or philosophical trend.

Abstract concepts become easier for students to understand in their minds. It stimulates students' curiosity and interest in historical situations. It enhances students' recognition of individuals who played important roles in history.

Biographies within the subject area help students learn about the significant events and characteristics of the period's societal and cultural life. It contributes to strengthening pride and national consciousness among students. It enhances students' ability to empathize and think critically by putting themselves in others' shoes.

Students are influenced by biographies because the events and individuals portrayed are real; by using historical primary sources and humanizing them, students connect with the lives of those who have shaped history. Students feel themselves immersed in the values and attitudes of the past.

Through the use of biographies, students comprehend how changes and similarities, as well as differences, occur within historical processes, making learning easier.

The purpose of this study is to examine whether there is a difference in the academic achievements between the experimental group of students taught using biographies during the culture and heritage unit of Social Studies, and the control group taught using a program-based approach. In this context, the sub-problems of the study are as follows:

1. Are there differences in pre-test scores between the experimental group of 6th-grade Social Studies students taught using biographies during the culture and heritage unit and the control group taught using a program-based approach?

2. Are there differences in post-test scores between the experimental group of 6th-grade Social Studies students taught using biographies during the culture and heritage unit and the control group taught using a program-based approach?
3. Are there differences in change scores (post-test minus pre-test) between the experimental group of 6th-grade Social Studies students taught using biographies during the culture and heritage unit and the control group taught using a program-based approach?
4. Are there differences in total scores between the experimental group of 6th-grade Social Studies students taught using biographies during the culture and heritage unit and the control group taught using a program-based approach?
5. Is there a difference between pre-test and post-test scores among the experimental group of 6th-grade Social Studies students taught using biographies during the culture and heritage unit?
6. Is there a difference between pre-test and post-test scores among the control group of 6th-grade Social Studies students taught using a program-based approach during the culture and heritage unit?

Method

Research Design

This research is designed using a pretest-posttest control group experimental design. In a pretest-posttest control group design, two groups were created through random assignment. One group is designated as the experimental group, while the other group serves as the control group. Pre-test and post-test measurements were conducted in both groups (Karasar, 2008).

Population and Sample

The research sample consisted of 6th-grade students from classes 6F and 6H attending Namık Kemal Middle School in the İskenderun district of Hatay province during the 2022-2023 academic year. The study was conducted in the first semester of the 2022-2023 academic year. The implementation was primarily focused on the Culture and Heritage Unit of the curriculum. Hence, 6th-grade students were chosen for the study. Before conducting the study, efforts were made to ensure that the learning levels of the experimental and control groups were similar and that each class was homogeneous in terms of academic achievement, learning level, and similarity in cultural characteristics of families. The experimental and control group classes were assigned randomly. Accordingly,

class 6F constituted the experimental group, while class 6H constituted the control group. There were 43 students in the experimental group and 35 students in the control group, making a total of 78 students. The study was conducted after obtaining approval from the Hatay Mustafa Kemal University Ethics Committee (02.11.2022/11/02, 1/5 date and number).

Data Collection Tools

The data collection tool used in the study is the academic achievement test administered during the 'Culture and Heritage Unit.' In the study, the experimental group students received instruction using biographies, while the control group students received instruction based on the standard curriculum.

Analysis of Data

The data analysis was conducted using the SPSS 23 statistical package program. In this study, a comparison of pre-test and post-test scores of achievement tests was carried out between the experimental and control groups. The study employed an experimental design with both experimental and control groups, aiming to compare achievement scores before and after the intervention. A 2x2 experimental design was implemented, with pre-test/post-test measures for both the experimental and control groups. Dependent samples t-test was used to determine whether there was a significant difference between the means of pre-test and post-test scores within each group.

Independent samples t-test was used to compare the experimental and control groups separately. Independent samples t-test is a statistical analysis method used to test whether the means of two independent groups are different from each other. This analysis method requires that the groups being compared are independent of each other and that the measurements obtained from these groups are at least on an equal interval scale (Durmuş, 2022). Independent samples t-test is employed to compare the means of two separate groups and to determine whether the difference between them is statistically significant or occurred by chance (Büyüköztürk, 2001). This test allows for the statistical evaluation of potential differences between groups and helps to obtain reliable results in research studies.

Results

This section will present the findings of the study. Descriptive statistics refer to statistical procedures that involve collecting, summarizing, and presenting numerical values related to variables. It is a process aimed at describing the characteristics of

participants or objects in the study, using data obtained from the entire population or a sample (Büyüköztürk,2015). These data are shown in Table 1.

Table 1

Descriptive Statistics Table for the Experimental and Control Groups

Value	Frequency	%	% Total
1	43	55,1	55,1
2	35	44,9	44,9
Total	78	100,0	100,0

In Table 1, the experimental group is coded as 1 and the control group as 2. There are 43 students in the experimental group and 35 students in the control group, making a total of 78 students. The number of students in the experimental group represents 55.1%, while the number of students in the control group represents 44.9%.

Table 2

Frequency Distribution Table

		Statistics	Standard Error
Pre-test	Mean	64,94	2,07
	95% Confidence Interval	Lower Bound	60,81
		Upper Bound	69,06
	5% Margin of Error	65,21	
	Mean	65,00	
	Variance	334,09	
	Standard Error	18,28	
	Minimum	25	
	Maximum	95	
	Ratio	70	
	Interquartile Range	30	
	Skewness	-,17	,23
	Kurtosis	-,87	,54
	Post-test	Mean	78,78
95% Confidence Interval		Lower Bound	74,75
		Upper Bound	82,82
Mean		80,19	
Variance		85,00	
Standard Error		320,25	
Minimum		17,89	
Maximum		25	
Ratio		100	
Interquartile Range		75	
Skewness		-1,05	,27
Kurtosis		,64	,54

For the analyses to be conducted, the data must exhibit a normal distribution. Here, the skewness and kurtosis values of the pre-tests and post-tests were examined. In Table 2, since the skewness and kurtosis values are between -2 and +2, it is observed that the data is normally distributed.

The first sub-problem of this study is whether the pre-test scores of the experimental group students, who were taught using biographies, differ from those of the control group students, who were taught using the standard curriculum while encompassing the culture and heritage unit in the 6th-grade Social Studies course.

Table 3

t-Test Analysis Results of the Social Studies Achievement Pretest Scores of EG and CG Students

	Group	N	X	S	Sd	t	p
Pre-test	EG	43	65,93	20,51	76	,53	,598
	CG	35	63,71	15,31			

In Table 3, an independent groups t-test was conducted to determine the difference between the pre-test scores of the experimental and control groups. There are 43 students in the experimental group and 35 students in the control group. The average score for the experimental group was found to be 65.93, while the average score for the control group was 63.75. Since the significance value of the t-test is 0.598 ($p > 0.05$), the difference between the two groups is not significant. This means there is no significant difference between the pre-test scores of the students in the experimental group, who were taught using biographies during the Social Studies course on culture and heritage, and those in the control group, who were taught using the standard curriculum.

In the study, an academic achievement test consisting of twenty questions was administered simultaneously to both the experimental and control groups to measure individuals' knowledge levels related to the concepts and achievements of the Culture and Heritage unit. As a result of this application, it was revealed that the academic achievements and readiness of students in the experimental and control groups were similar, indicating that their prior knowledge in the subject area was not sufficient. This uniformity between the groups also demonstrates their homogeneity, which will clearly reflect the outcome of the biography applications in the academic achievement test.

The second sub-problem of this study is whether there is a difference in the post-test scores between the experimental group, where biography-based instruction was used during the teaching of the Culture and Heritage unit in the 6th-grade Social Studies class, and the control group, where program-based instruction was used.

Table 4

Independent Samples t-Test Analysis Results of Post-Test Scores in Social Studies for EG and CG Students

	Group	N	X	S	Sd	t	p
Post-test	EG	43	83,95	14,46	76	2,97	0,004
	CG	35	72,43	19,79			

In Table 4, an independent samples t-test was conducted to determine the difference between the post-test scores of experimental (EG) and control group (CG) students. It was observed that 43 students in the experimental group and 35 students in the control group participated in the post-test. The mean score for the experimental group was 83.95, whereas the mean score for the control group was 72.43. The significance value of the t-test was 0.004 ($p < 0.05$), indicating that there was a significant difference in post-test scores between the experimental and control groups. The difference observed between the post-test scores of the experimental and control groups demonstrated that the biography application had an effect on academic achievement. Both groups showed an increase in their post-test means. However, the significantly higher mean score in the experimental group, where biographies related to the Culture and Heritage unit were used, indicated a positive impact of biography application on academic achievement. In contrast, the control group utilized traditional presentation methods as the standard approach. The data obtained statistically confirmed that the use of biography in Social Studies education contributed to enhancing academic success.

The third sub-problem of this study is whether there is a difference in the difference scores between the experimental group students taught with biographies and the control group students taught based on the program in the 6th-grade Social Studies course, focusing on the culture and heritage unit.

Table 5

t-Test Table of Difference Scores for EG and CG Students

	Group	N	X	S	Sd	t	p
Difference test	EG	43	18,02	22,12	761	,69	0,046
	CG	35	8,71	26,69			

In Table 5 above, an independent samples t-test was conducted to determine the difference in difference scores between the experimental and control group students. It is observed that there were 43 students in the experimental group and 35 students in the control group. The mean difference score for the experimental group is 18.02, while the mean difference score for the control group is 8.714. The significance value of the t-test is 0.046 ($p < 0.05$), indicating that there is a significant difference between the difference scores

of the experimental and control groups. This difference highlights that the instructional method based on using biographies in the experimental group significantly increased students' academic achievement.

The fourth sub-problem of this study investigates whether there is a difference in the total scores between the experimental group students taught with biographies during the culture and heritage unit of the 6th grade Social Studies class and the control group students taught with program-based instruction.

Table 6

t-Test of Total Scores for EG and CG Students

	Group	N	X	S	Sd	t	p
Total test	EG	43	149,88	27,74	762	,34	0,022
	CG	35	136,14	23,23			

In Table 6 provided above, an independent samples t-test was conducted to determine the difference between the total scores of the experimental group and the control group. It is observed that the experimental group consists of 43 students, while the control group consists of 35 students. The mean total score of the experimental group is 149.883, and the mean total score of the control group is 136.142. With a significance value of 0.022 ($p < 0.05$), it is evident that there is a significant difference between the total scores of the experimental and control groups. According to the findings, the use of the biography method in the experimental group significantly increased the academic achievement of students compared to the control group, which followed a curriculum-based teaching approach.

The fifth sub-problem of this study is to determine whether there is a difference between the pre-test and post-test scores of the experimental group students taught with biographies in the 6th-grade Social Studies class on the culture and heritage unit.

Table 7

Independent Samples t-Test Results for Pre-Test and Post-Test Achievement Scores of Experimental Group Students in Social Studies

Group		N	X	S	Sd	t	p
EG	Pre-test	43	65,93	20,51	42	5,34	,000
	Post-test	43	83,95	14,46			

In Table 7, as provided above, a dependent samples t-test was conducted to determine if there was a difference between the pre-test and post-test achievement scores of the experimental group, which was taught using the biography method. It is observed that the mean pre-test score of the experimental group is 65.93, and the mean post-test score is

83.95. With a significance value of 0.00 ($p < 0.05$), a significant difference is evident. The increase in the mean score from 65.93 to 83.95 in the experimental group demonstrates an improvement in achievement scores. The implementation of biographies has led to a significant difference.

The sixth sub-problem of this study investigates whether there is a difference between the pre-test and post-test scores of the control group students in the 6th-grade Social Studies class when the culture and heritage unit was taught based on the curriculum.

Table 8

Results of the t-Test Analysis of the Control Group Students' Pre-Test and Post-Test Achievement Scores in Social Studies

Group		N	X	S	Sd	t	p
CG	Pre-test	35	63,71	15,31	34	1,93	,006
	Post-test	35	72,43	19,79			

In Table 8 above, a dependent samples t-test was conducted to determine if there was a difference between the pre-test and post-test scores of the control group students who received curriculum-based instruction. The mean pre-test score of the control group was 63.71, and the mean post-test score was 72.43. The significance value of the t-test was 0.006 ($p < 0.05$), indicating a significant difference. When examining the results of the control group of students who received curriculum-based instruction, an increase in favor of the post-test was observed between the pre-test and post-test. However, the difference between the pre-test and post-test scores in the experimental group, which received education using the biography method, was more pronounced. The application of the biography method to the experimental group has been demonstrated to increase students' academic achievements based on the average post-test scores.

Conclusion

In this section, the results obtained from the findings of the research will be presented. Regarding the findings of the first sub-problem of the study, this study found no difference in the pre-test scores between the experimental group students who received instruction with biography and the control group students who received curriculum-based instruction. Based on this finding, it can be concluded that the academic achievements of students in the experimental and control groups were similar. Consequently, two academically comparable groups applied different teaching methods and techniques. This can be considered a strength of the study. Moreover, these results enhance the reliability of the findings.

According to the findings obtained in the second sub-problem of the research, it has been concluded that there is a significant difference in favor of the experimental group

students who received instruction with biography compared to the control group students who received curriculum-based instruction in terms of their post-test scores. This significant difference indicates that the biography used in Social Studies subjects has enhanced the academic achievements of students within the experimental group.

Considering the findings obtained in the third sub-problem of the research, it has been observed that there is a significant difference in favor of the experimental group students who received instruction with biography compared to the control group students who received curriculum-based instruction in terms of their difference scores. The higher average difference score in the experimental group compared to the control group suggests that the biography method used in the experimental group significantly increased students' academic achievement.

According to the findings obtained in the fourth sub-problem of the research, a significant difference was observed in favor of the experimental group students who received instruction with biography compared to the control group students who received curriculum-based instruction in terms of the sum of their pre-test and post-test scores. The higher average total score in the experimental group compared to the control group indicates that the biography method used in the experimental group significantly increased students' academic achievement compared to the curriculum-based instruction provided to the control group.

Regarding the findings obtained in the fifth sub-problem of the research, statistically significant differences were found when comparing the pre-test and post-test achievement test results of the experimental group where biography was used. It is observed that the use of biography in the experimental group has contributed to an increase in students' academic achievement.

According to the findings obtained from the sixth sub-problem of the research, when looking at the pre-test and post-test achievement test results of the control group, it is observed that there is an improvement in favor of the post-test. The mean pre-test score of the control group is 63.71, and the mean post-test score is 72.43. Both groups show an increase in their scores in the post-tests. However, the higher scores in the experimental group, which received education with the biography method, demonstrate the impact of biography on students' academic achievements.

Dagher and Ford (2005) concluded in their study that biography should not be used as a sole instructional material, but it is beneficial for critical thinking, curiosity, and historical interpretation. Biçer (2019) found in their study that the use of biography positively affects academic achievement and student attitudes.

The research concludes that the method used in Social Studies significantly contributes to students' academic achievements, and it proposes designing activities based on biography usage when teaching historical subjects to ensure active learning processes.

During lessons, the materials used made the subject more enjoyable and supported students in understanding the content. Upon examining Social Studies textbooks, it is observed that literary texts dominate the topics covered. The use of literary works in Social Studies textbooks enriches the book. Various literary genres used in Social Studies textbooks include biography, anecdote, letter, play, epic, diary, etc. (Oruç, 2009).

The use of biographies as materials in the classroom, and their selection tailored to the students' levels, has facilitated learning. In the study by Erdem and Oruç (2010), it was observed that there was a significant increase in students' attitudes in the control group where the biography method was used. According to Maxim (1999), biographies make topics more understandable, encourage students to write, and help students better contextualize the subject matter.

Based on the research findings and literature reviews, it is recommended that arrangements be made that facilitate the use of biographies and literary products in the curriculum suggested by the Board of Education for Social Studies instruction.

The Ministry of National Education selects pilot schools from various regions, such as Sütçü İmam in Kahramanmaraş, Şahin Bey in Gaziantep, and Ömer Oğlu Hakkı in Antalya, as significant figures from the region to be included in Social Studies materials. This inclusion aims to facilitate students' learning about both their environment and history. Especially by choosing personalities whose biographies are selected from historical figures raised in the region where students live, it is expected to help students empathize with their surroundings and adapt to their place of residence. This approach aligns with the educational principle of "from the near to the distant."

Using biography in teaching events and topics in Social Studies enriches students' life experiences. Individuals cannot experience everything throughout their lives. Even though every event happens outside of the person, individuals learn the reactions to be given to the event plot by observing lived events and turning the behavior into a life skill. During the application, students expressed that biographies used in the field helped them understand the lesson more comfortably in our interviews. Some students' statements of "Our interest and curiosity in the lesson increased" are verbal expressions that the biographies used to benefit students.

According to the results revealed by the research, the use of biography in Social Studies has been observed to increase academic achievement. It is recommended that social studies teachers be provided with information about the importance of using biographies during their district meetings each semester and that they add the use of biographies to the agenda items for improving teaching methods.

Social Studies teachers can be provided with information about the importance of using biography and its significance through various examples during end-of-term in-service training seminars. Belief in the necessity and effectiveness of using biography for

enhancing success will encourage teachers to implement biography in their teaching practices. Therefore, it is not sufficient for biography to be supported as materials by the curriculum alone in subject areas. Sharing studies that demonstrate how biography usage enhances success with practitioners can encourage an increase in the use of biography.

The age of students should be taken into consideration when using biographies, and the selection of biographies should be examined and chosen within pedagogical approaches.

Biographies can be used to concretize abstract topics and help students better understand the subject matter. Biographies can be differentiated according to the level of each educational stage, making them applicable to every grade level.

It is important for students to learn not only about individuals but also about the cultural characteristics, living conditions, and economic features of their times through biographies. Therefore, conducting various seminars on the importance of using biography in Social Studies classes is recommended.

The use of biographies suitable for each level in Social Studies should guide teachers in annual plans, aligning with the content of the course. It is recommended that the use of biography as a material, especially in historical topics, be revised within Social Studies classes.

When narrating the lives of statesmen and founders who have changed the course of history and shaped the destiny of their countries on the lands they lived in, it is crucial how students learn about these figures who have become part of society. This aspect is important for the continuity of our nation and state. Therefore, it is suggested that biographies used in social studies subject areas be incorporated into annual plans.

Statement of Contribution: Both authors contributed equally to the planning and writing of the manuscript.

Support and Appreciation Statement: This research did not receive external funding support.

Conflict of Interest Statement: The authors declare that there is no conflict of interest.

References

- Ağca, H. (1999). *Yazılı anlatım*. Gündüz.
- Akbaba, B. (2010). İnkılap tarihi öğretiminde biyografiler. M. Safran (Ed.), *Tarih Nasıl Öğretilir* (315-319). Yeni İnsan Yayınevi.
- Akyüz, Y. (2008). *Türk eğitim tarihi*. Pegem.
- Aslan, E. (2016). *Geçmişten günümüze sosyal bilgiler*. Pegem.
- Barr, R., Barth, J. L. & Shermis, S. S. (2013). *Sosyal bilgilerin doğası*. Pegem.
- Baytekin, Ç. (2011). *Öğrenme öğretme teknikleri ve materyal geliştirme*. Anı.
- Beldağ, A. & Aktaş, E. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde edebî eser kullanımına ilişkin öğretmen ve öğretmen adaylarının görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 953-981.
- Bilgili, A. S. (2009). *Geçmişten günümüze sosyal bilimler ve sosyal bilgiler*. Pegem.
- Büyüköztürk, Ş. (2001). *Deneysel desenler*. Pegem.
- Büyüköztürk, Ş. (2015). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem.
- Çuhadar, C. & Yücel, M. (2010). Yabancı dil öğretmeni adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğretim amaçlı kullanımına yönelik özyeterlik algıları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27), 199-210.
- Değirmenci, T. K. (2018). *Sözlü ve yazılı edebî ürünlerin sosyal bilgiler dersi öğretiminde akademik başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi* [Unpublished masters dissertation, Bolu Abant İzzet Baysal University]. YOK Thesis Center.
- Deveci, H. (2011). *Türk eğitim tarihinde sosyal bilgiler*. Pegem.
- Dilaver, H. H. & Tay, B. (2008). *Sosyal bilgilerde yapılandırmacılık*. Pegem.
- Doğanay, A. (2002). *Sosyal bilgiler öğretimi*. Pegem.
- Durmuş, B., Yurtkoru, S. & Çinko, M. (2022). *Sosyal bilimlerde SPSS'le veri analizi*. The Kitap.
- Er, H. (2005). *Sosyal bilgiler dersinde biyografi öğretimi: Atatürk'ün hayatı metninin analizi ve yeni bir tasarım* [Unpublished masters dissertation, Gazi University]. YÖK Thesis Center.
- Erdem, R. (2010). *Sosyal bilgiler öğretiminde biyografi kullanımı* [Unpublished masters dissertation, Niğde University]. YOK Thesis Center.
- Johnson, H. (1925). *Teaching of history in elementary and secondary schools*. New York: The Macmillan Company.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel.
- Kaymakçı, S. (2013). Sosyal bilgiler ders kitaplarında sözlü ve yazılı edebî türlerin kullanım durumu. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 230-255.

- Kaymakcı, S. & Er, H. (2014). *Sosyal bilgilerde biyografi kullanımı*. Pegem.
- Millî Eğitim Bakanlığı (1948). *İlköğretim sosyal bilgiler 4-5-6 7 komisyon*. Milli Eğitim Basımevi.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2017). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı*. MEB.
- NCSS (1993). *The social studies professional*. National Council for the Social Studies.
- Oğuzkan, F. (2000). *Çocuk edebiyatı*. Anı.
- Oruç, C. (2010). Okul öncesi dönem çocuğunda ahlaki değerler eğitimi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 2, 37-60.
- Oruç, Ş. ve Erdem, R. (2010). Sosyal bilgiler öğretiminde biyografi kullanımının öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumlarına etkisi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 215-229.
- Öztürk, C. & R. Ofluoğlu (2003). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürünler ve yazılı materyal*. Pegem.
- Öztürk, C. (2009). *Sosyal bilgiler: Toplumsal yaşama disiplinlerarası bakış*. *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. Pegem.
- Öncül, R. (2000). *Eğitim ve eğitim bilimleri sözlüğü*. MEB.
- Safran, M. (2008). *Sosyal bilgiler öğretimine bakış*. Pegem.
- Tural, S. (2000). *Tarihten destana akan duyarlılık*. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.
- Üstel, F. (2016). *Makbul vatandaş'ın peşinde*. İletişim.

Sosyal bilgiler öğretiminde biyografi kullanımının akademik başarıya etkisi

Servet HALİ

ORCID: 0000-0002-3365-0937, E-posta: servethali@mku.edu.tr

Kurum: Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ROR ID: <https://ror.org/056hcg41>

Gül GÜNEY

ORCID: 0009-0002-5370-053X, E-posta: gulguney214@gmail.com

Kurum: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, ROR ID: <https://ror.org/00jga9g46>

Öz

Sosyal Bilgiler dersinin önemli sorunlarından biri de öğrencilerin yaşları gereği soyut konuları anlamakta zorlanmasıdır. Ders kazanımlarında verilen soyut konular öğrencinin seviyesine uygun bir biçimde somutlaştırılarak verilmelidir. Bu durum da ancak eğitim öğretim de farklı materyal kullanımıyla gerçekleştirilir. Dersin kazanımına uygun kullanılan her materyal öğrencinin konuyu daha kolay anlamasına yardım eder. Derste kullanılan materyallerden biri de biyografilerdir. Yapılan araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan biyografi yönteminin öğrencilerin akademik başarısına etkisini incelemektir. Araştırmanın problem cümlesi, Sosyal Bilgiler dersinde biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarılarının farklılaşp farklılaşmadığını incelemektir. Problem cümlesine yanıt ararken bu araştırmanın yöntemi, ön test-son test kontrol gruplu deneysel bir desende tasarlanmıştır. Ön test-son test kontrol gruplu modelde, yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bu gruplardan biri deney grubu diğeri de kontrol grubudur. Bu araştırmanın uygulamasında uygulama yapılan deney ve kontrol grubu öğrencilerine ön test uygulanmış sonrasında ise deney grubuna Sosyal Bilgiler programı içerisinde ders işlenirken uygulama amacına uygun olarak belirlenen konular biyografi yöntemi kullanılarak anlatılmıştır. Her iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçümler yapılmıştır. Çalışmanın uygulaması sonucunda elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencileriyle yapılan çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin son test puanlarının deney grubu lehine anlamlı bir farklılık oluşturduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: sosyal bilgiler, tarih eğitimi, biyografi kullanımı, akademik başarı

Giriş

Eğitim; belirli bir program doğrultusunda ve planlara bağlı kalarak gerçekleştirilen hem toplumun hem de bireylerin amaçlarına erişebilmesine kolaylık sağlayan ve bireyin dünden bugününe yaşamı boyunca devam eden bir uygulamadır (Baytekin, 2011). Yaptığı çalışmalarıyla eğitime geniş bir kapsam getiren Akyüz (2008), eğitimde bireyin; beden, zihnen, toplumsal ve duygusal açıdan davranış ve becerilerini olabilecek en uygun şekilde geliştirecek ve amaca uygun yeni hedefler ve bilgiler elde etmesine yardım edecek olan çalışmaların bütünü olarak kabul etmiştir.

Eğitimin genel olarak amacı, bireyin topluma uyum sağlaması, toplumda kabul görmesi, bireyin kendini gerçekleştirme sürecinde kontrollü ve denetimli bir şekilde hareket etmesi olarak ifade edilmektedir. Sosyal Bilgiler dersi, sosyal bilimlerin konu alanlarının bir bütünü haline getirilerek ilköğretim kademesinde bir öğretim programı şeklinde sunulmasıdır. Sosyal Bilgilerin gerçekleştirmek istediği hedefler ise bireyin etkin bir vatandaş olarak topluma uyum sağlaması, bir birey olarak kendini ve yaşadığı toplumun isteklerini göz önünde bulundurup, sağlıklı bir toplum oluşmasını sağlamaya hizmet etmektir.

Sosyal Bilgiler dersi toplumla iç içe olan bir derstir. Başarılı bir şekilde öğretilen Sosyal bilgiler dersi bireylerde hak, hukuk, adalet, topluma saygı ve kişinin kendini gerçekleştirmesinde rehberdir. Bu nedenle Sosyal Bilgiler dersinde diğer derslerde olduğu gibi çeşitli eğitim ve öğretim materyalleri kullanılmaktadır. Bu materyallerden bir tanesi de edebiyatın bir türü olan biyografidir. Sosyal Bilgiler tek bir disiplin alanı içerisinde değildir. Bünyesinde birden fazla disiplin bulundurmaktadır. Edebiyat ve Sosyal Bilgiler arasında disiplinler arası geçişler vardır. Bu da Sosyal Bilgilerin ders sürecinde materyal kullanımını zenginleştirmesine fayda sağlamıştır. Özellikle tarih konuları işlenirken bireylerin soyut halini somutlaştırmak adına Sosyal Bilgiler dersinde biyografiden faydalanılmıştır.

Sosyal Bilgiler disiplinine dair bir tanım yapmak, diğer disiplinler ile ilgili bir tanım yapmaktan oldukça güçtür. Bunun nedeni ise Sosyal Bilgilerin multidisipliner bir alan olmasıdır (Doğanay, 2002). Sosyal Bilgiler; ilköğretim kademesindeki okul kurumunun becerikli ve mesuliyet sahibi, şuurlu vatandaş yetiştirebilmesi gayesinde ve sosyal bilimlere ait alanlardan seçilmiş konular ekseninde öğrencilerin sosyal alanın temel bilgileri, becerileri, davranış ve değerlerini kişinin kendisinde bulundurmasını sağlayan bir çalışma sahasıdır (Er, 2005).

Sosyal bilgiler dersi ulusal vatandaşlık becerilerinin yanında uluslararası vatandaşlık bakımından da etkin bir rol oynayabilir. Barr vd., (2013), Sosyal Bilgilerin metodunun birbirinden ayrı olmasına karşın küresel yurttaşlığa geçerken kullanılan bir araç olarak kabul edilebileceğini söylemiş ve Sosyal Bilgileri tarif ederken “yurttaşlığın” üzerinde durmuşlardır. Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (NCSS), sosyal bilgileri şu şekilde tanımlamıştır: Sosyal Bilgiler, sanat, edebiyat ve sosyal bilimlerin disiplinler arası bir

yaklaşım ile birleştirilmesiyle vatandaşlık yeterlilikleri kazandırmayı amaçlayan sistemin kendisidir. Okul programlarında sosyal bilgiler, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyasal bilimler, psikoloji, din, sosyoloji, sanat, edebiyat, matematik ve doğa bilimlerinden uygun ve ilgili içerikleri bir araya getirerek düzenli ve aynı amaca hizmet eden bir çalışma alanı sunar. Sosyal Bilgilerin temel amacı, birbirlerine bağımlı, kültürel açıdan çeşitlilik gösteren ve demokratik bir sistemin yurttaşları olarak, kamu faydasını gözeten ve mantık ekseninde kararlar alabilme yeteneğini arttırmak için gençlere destek olmaktadır (NCSS, 1993).

Sosyal Bilgiler adıyla diğer disiplinler gibi ilk ve orta dereceli okullarda bir ders olarak okutulması Fransız düşünür Condorcet (1743-1794) tarafından ortaya konulmuş ve savunulmuştur (Dilaver & Tay, 2008). ABD’de meydana gelen toplumsal, kültürel ve ekonomik alanlardaki değişim göç hareketine neden olmuştur. Bu göç dalgası beraberinde getirdiği sanayileşme, kentleşme, güvenlik, ırkçılık ve vatandaşlık bilinci gibi öncelik arz eden problemlere çözüm bulmak ve milli bilinç oluşturmak için Sosyal Bilgilerin eğitim müfredatına dahil edilme sürecini hızlandırmıştır. 1890’lı yıllarda Amerika’ya farklı milletlerden insanların göç etmeye başlaması ve göç edenlerin toplumla kaynaşması, yaşama entegre olabilmesi, iyi bir yurttaş olarak kısa sürede bulunduğu kültüre uyum sağlayabilmesi için Sosyal Bilgiler, eğitim ve öğretim programına dahil edilmiştir. Bununla birlikte Amerika’daki Charles Peirce, John Dewey ve William James gibi bilim insanlarının çalışmalarıyla oluşturulan eğitim felsefelerinin içerisinde bulunan ilerlemecilik yaklaşımı “demokrasiyi benimsemiş toplumlar için yurttaş yetiştirme” tezi Sosyal Bilgilerin ilk ve ortaokul kademelerinde okutulan bir ders olmasında etkili olmuştur (Safran, 2008).

Sosyal Bilgiler eğitiminin modern anlamdaki gelişimi diğer ülkelere kıyasla ABD’de daha hızlı meydana gelmiştir. Bunun nedeni ise gerçekleşen göç hareketiyle toplumun birçok milletten meydana gelmiş kozmopolit bir yapısının olması ve göçlerle gelen kişilerin topluma uyum sağlaması için Amerikalı liderler eğitimi bir amaç olmaktan ziyade araç olarak kullanılmıştır. Bu nedenle ülkenin Ulusal Eğitim Konseyi bir araya gelerek temelinde Anglo Sakson kültürünü topluma yerleştirmek için Sosyal Bilgiler dersini bir disiplin olarak eğitim programı içerisine dahil etmiştir (Bilgili, 2009).

Osmanlı Devleti zamanında insanlara, Sosyal Bilgiler olarak kabul edilen toplumsal değerler ve bireylerin sahip olduğu dini inançlar öğretilmiştir. Osmanlı eğitim müfredatı içerisinde coğrafya ve tarih derslerinin bulunduğu Sosyal Bilimlerin temel disiplinlerinden olan Tarih ve Coğrafya dersleri Tanzimat döneminde ilk kez okul programlarına dahil edilmiştir. Tanzimat Dönemi içerisinde 1869 yılında Maarif-i Umumiye Nizamnamesi’nde erkek rüştiyelerinin programının içerisinde bulunan Coğrafya ve Tarih-i Osmanî, Tarih-i Umumî Kız Rüştiyesinin Eğitim Programında Coğrafya ve Muhtasar Tarih, günümüzde lise olarak bilinen idadilerin programında ise Tarih-i Umumi ve Coğrafya Darülfünunlar’ın programlarında Tarih-i Umumi, İlm-i Tarih, Tarih-i Ulum-i Tabiliye derslerinin yerini

almıştır (Akyüz, 2008). 1936 yılındaki ilkokul programlarında tarih, coğrafya, aile bilgisi, yurt bilgisi derslerini ve içerisinde bulunan konuların büyük bir kısmını Sosyal Bilgilerin eğitimi içerisinde değerlendirmek mümkündür. Yapılan programın içeriğinde ilkokulun eğitim ve öğretim kuralları, ilköğretimin amaçları, eğitim programında yer verilen derslerin hedefleri ve söylediklerine yer verilmiştir (Üstel, 2016). 1948 ilkokul eğitim programında coğrafya ve tarih dersleri olduğu gibi kabul edilmiş, yurt bilgisi olarak müfredatta yer alan dersin adı 'yurttaşlık bilgisi' olarak değiştirilirken ders saatleri aynı kalmıştır (MEB, 1948). Türkiye'de Sosyal Bilgiler ilk kez 1968 yılında ders ismi olarak eğitim ve öğretim programlarında yerini almıştır fakat Sosyal Bilgilerin öğretimindeki konu alanları sadece o dönemin içerisinde yer almayıp bu eğitimin geçmişi uzun bir zaman dilimini kapsamaktadır (Aslan, 2016). 1985-1986 öğretim yılına geldiğimizde ise Sosyal Bilgiler dersi ilkokulda okutulurken bu isim ortaokulda yerini "milli tarih" ve "milli coğrafya" olarak ders programlarına konulmuştur (Deveci, 2011). 1997 yılında 4. ve 7. sınıflarda kabul edilen Sosyal Bilgiler ders olarak okutulmaya başlamıştır (MEB, 2017).

Sosyal Bilgiler eğitiminin hedefleri içerisinde bulunduğumuz toplumun siyasi, ekonomik, gelenekler ve göreneklerin iç dinamiğinde meydana gelen yeniliklere karşı duyarlılık göstermek amacı vardır. Bu sebeple dünden bugüne var olan toplumun içerisinde ve aynı zamanda varlığını sürdürmüş olan devletlerde dahi Sosyal Bilgilerin hedeflediğinden farklı sonuçlar olabilmektedir. Fakat değişik coğrafyada yaşayanların tecrübelerini aktarması nedeniyle günümüz modern topluluklarında Sosyal Bilgiler eğitim ve öğretiminin amaçları üzerinde bilimsel ve eğitsel olarak az da olsa birliktelik sağlandığı bilinmektedir (Aslan, 2016). Sosyal Bilgiler dersinin eğitim hedefleri kişilere beceri, değer, bilgi ve davranış kazandırmaktır ve eğitim hedeflerinin her açıdan beklenen amaçları gerçekleştirmesi istenir (Beldağ ve Aktaş, 2016). Bu amaçların gerçekleştirilmesinde Sosyal Bilgiler, coğrafya, tarih, sosyoloji, hukuk, ekonomi gibi farklı alanlardan faydalanılır ve faydalanılan bu alanlardan bir tanesi de edebiyattır (Değirmenci, 2018).

Edebiyat, gerçekte yaşanmış ya da yaşanabilecek veya sanatçının isteği doğrultusunda anlatmasını benimsediği kişi, durum ya da olayların gelişigüzel değil de seçilmiş sözcüklerle, ilgi ve merak uyandıracak şekilde bir araya getirilmesi ve birleştirilmesi sonucunda oluşturulan bütünlüktür. Edebi ürünler sanatsal bir gaye için yazıya dökülmüş veya oluşturulmuş, estetik kaygısı olan eserdir (Tural, 2000). Sosyal Bilgiler ve edebiyat dersi arasındaki ilişki, geçmişten günümüze kadar gelen ve tartışılan bir konu olsa da güncelliğini hiç yitirmemiştir. Eğitim düşünürleri tarafından 19. yüzyıl başlarında öğrencinin sosyal alanla ilgili algısını olumlu şekilde değiştirmek için geçmişin edebiyatla ilişkili olduğunun öneminden bahseder. Zaman ilerledikçe de bu düşünceye destek veren birçok görüş ortaya atılmıştır. Bunlardan biri olan edebi eserler, bireyin geçmişi anlaması ve öğrenmesine katkı sağlayacaktır (Johnson, 1925). Sosyal Bilgilerde öğrencilerin yaşamış olduğu problem, çoğu zaman konunun ezberlenmesinden ve gerçek hayattan uzak bilgileri öğrenmeye mecbur bırakıldıkları hislerden meydana gelmektedir.

Halbuki öğretmen tarafından uygun görülen edebi metinler ile var olan herhangi bir konunun somutlaştırarak öğrencilerin daha kolay anlayabileceği duruma getirilmesi mümkündür. Edebiyat ve Sosyal Bilgiler birbirinden ayrılamaz şekilde bir bütünün iki parçası gibidir. Birbirlerinden ayırmak pek de mümkün değildir. Sosyal Bilgiler dersinin içerdiği konu alanları ile edebi ürünler birbirleriyle yakından ilişkilidir ve bu durum Sosyal Bilgiler ile edebi ürünler arasında rahatlıkla bağlantı kurmamızı sağlar (Çuhadar & Yücel 2010).

Sosyal Bilgiler konularında öğrencilerde bulunulması istenilen kazanımlardaki ana unsurlardan biri olan kültürel öğeler ve bu kültürel öğelerin aktarılmasıdır. İncelemede bulunduğumuz zaman kültürel unsurların edebi ürünlerde çok fazla yer aldığı görülmektedir. 2005 yılında MEB' in hazırladığı Sosyal Bilgiler Öğretim Programı incelendiğinde edebi eserlerden faydalanarak kişilere yurt sevgisi gibi konular Türkçe dersinde de verilen, “eğitimdeki öğretimi daha eğlenceli bir hale getirmek için” biyografi masal, öykü, gezi yazısı, otobiyografi, şiir, roman, anı, halk türküleri ve hikâye vb. edebi türlerden faydalanarak ders programının yenilenmesine karar verilmiştir. Bu durumla ilişkilendirilerek dünya üzerinde farklı coğrafyalarda ya da çeşitli zaman dilimlerinde hayatlarını sürdüren kişilerin kültürel değerlerine, hayatlarına yer vererek, farkındalık oluşturmak, farklı açılardan bakabilme ve tarihsel duygudaşlık sağlamak bununla birlikte tarihe eleştirel bir gözle bakabilmek amaçlanmıştır (Kaymakçı, 2013).

Hayatları ve bu hayatları boyunca yaptıkları ile tanınmış önemli kişilerin yaşamlarını belgelendirerek inceleyen edebi eserlere biyografi denir (Oğuzkan, 2000). Biyografi, bireylerin yaşamlarının tarihi olarak kabul görmüştür. Sosyal yaşam içerisinde politik, bilim, sanat, finans, edebiyat, spor vb. konu alanlarının herhangi birinde veya birkaçında topluma fayda sağlayarak kendini göstermiş, tanınmış kişilerin yaşamları belgelere dayandırılarak ve nesnel bir davranış içerisinde yazılan kısa veya uzun edebi alanın bir türü olarak kabul edilir (Kaymakçı, 2013).

Eğitim bilimleri yaklaşımında biyografi tanımı ise tarihin seyrinde yer alan önemli kişilerden faydalanarak öğretim hedefi ve tarihsel konu alanlarını inceleme ve düzenli hale getirme yöntemi olarak kabul edilir (Öncül, 2000). Toplumların birçok alanda meydana getirdiği yeniliklerde ve gelişimlerde önemli rol alan kişilerin, yetiştirilirken sergilenen tutumlar, yaşamış oldukları olaylar ve yaşanan bu olaylarda ön plandaki kişi, aynı zamanda grup üyesi olarak gösterdiği faaliyetler; düşünce ve hayal dünyası, hisleri ile yazdığı eserlerin ortaya konularak anlatıldığı edebi bir tür olarak yerini almıştır. Yazılan eserin olabildiğince kanıtlara dayandırılarak nesnel olması gerekmektedir. Biyografilerin taşıdığı en önemli özellik ise ele alınan bireyin, yaşadığı çevresindeki olaylar ve olayların yazılırken beslendiği kaynakların ilk elden tespiti ve bizden sonraki gelenlere aktarılmasıdır (Ağca, 1999).

Sosyal Bilgilerde beklenen temel hedef geleceğin yurttaşları olacak öğrencilere sorun çözme ve karar verme becerilerini kazandırmayı amaçlayarak gelecekte etkili bir yurttaş (haklarını arayan, bilen yaşadığı toplum ve devlet içerisinde sorumluluklarının farkında olan bireyler) olarak yetiştirilmesini sağlamaktadır (Öztürk, 2009). Sürekli değişen dünyada bireylerin bulunduğu çevreyi, birbirlerini anlamlandırmalarında ve bu doğrultuda çözüm bulmalarında Sosyal Bilgiler dersinin etkinlik alanı geniştir. Sosyal Bilgiler dersi işlenirken özellikle bir edebi tür olan biyografinin kullanımı eğitimciler tarafından desteklenmiştir (Kaymakçı & Er, 2014). Materyal olarak aktif şekilde kullanılabilir hale gelmiştir (Öztürk ve Otluoğlu, 2003). Bu perspektiften bakılınca biyografi yazarları bir nevi tarihçi olarak görülür. Biyografilerde işlenen konular, bireylerin yaşamlarını takip eden öğrenciler tarafından dünü ve bugünü kıyaslama imkânı da sağlar (Erdem, 2010).

Bir dönem içerisinde gerçekleşen olaylar ne kadar kronolojik sıralamaya göre verilirse verilsin öğrenciler yaşananları bir insanın hayatı gibi somut ve gerçek bir şekilde anlayamazlar. Önemli kişilerin hayatları kaleme alındıkça yaşanan dönemdeki gelenekler dönemin ruhu, özellikleri çocukların gözünde yaşatılmış ve canlandırılmış olur. Biyografi alanına konu olan bireyler buldukları zaman dilimi içerisinde devrini temsil etmiş aynı zamanda milletin hevesini, fedakarlıklarını ve ideallerini yansıtmıştır. Özellikle derslerde bir fikir ve çağ anlatılırken o çağın veya fikrin temsilcilerinin hayatları örnek gösterilmedikçe istenilen sonuç elde edilemez (Er, 2005).

Sosyal Bilgiler öğretim programlarında yer alan uygulamalar doğrultusunda Sosyal Bilgiler ilköğretim okul kitaplarında biyografi kullanımlarına yer verilmiştir Aşağıdaki bölümlerde Sosyal Bilgiler 4, 5, 6, 7. sınıf kitaplarında bulunan biyografilere yer verilmektedir. 4. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında, konu alanlarında çeşitli biyografilere yer verilmiştir. Birey ve Toplum, Kültür ve Miras ünitelerinde on üç kişinin biyografisi ele alınmıştır. Kullanılan biyografilerle üç kazanımı öğrenciye yerleştirmeyi hedeflemişlerdir. 5. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında “Bilim Teknoloji ve Toplum, Ekin Vatandaş, Küresel Bağlantılar” öğrenme alanlarının kapsamında farklı alanlarda ün yapmış kişilerin biyografileri kullanılarak dört kazanımı gerçekleştirmek için biyografilerden faydalanılmıştır. Bilim İnsanlarının Ortak Özellikleri Bilimsel Etik ünitesinde ‘Albert Einstein, Isaac Newton, Prof. Dr. Aziz Sancar, Cahit Arf; “Bayrağımız ve İstiklal Marşı’ ünitesinde Mehmet Akif Ersoy; “Ortak Mirasımız” ünitesinde ise Alexander Graham Bell, Wilbur-Orville Wright, Ali Kuşçu, İbn El-Heysem, Voltaire, Yunus Emre biyografilerinden yararlanılmıştır.

6. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında “Kültür ve Miras, Bilim, Teknoloji ve Toplum, Üretim Dağıtım ve Tüketim” öğrenme alanlarının kapsamında farklı alanlarda ünlenmiş kişilerin biyografileri kullanılarak dört kazanımı gerçekleştirmek için faydalanılmıştır. İslamiyet ve Türkler ünitesinde ‘Biruni’ Sosyal Bilimler ve Toplum ünitesinde “Osman Turan, Nüzhet Gökdoğan, Gazi Yaşargil ve Aziz Sancar” Hayalimizdeki gelecek ve

Kaynaklarımız Kazanca Dönüşüyor ünitesinde ise 'Aşık Veysel, Jurnes Verne' biyografileri kullanılmıştır. 7. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında Bilim Teknoloji ve Toplum öğrenme alanlarının kapsamında farklı alanlarda ünlenmiş kişilerin biyografileri kullanılarak iki kazanımı gerçekleştirmek için biyografilerden faydalanılmıştır. Bilimin Öncüleri ünitesinde 'Harezmi, Ali Kuşçu, Kâtip Çelebi, İbn Sina, Hazini Cezeri, Farabi, Piri Reis, İbn Haldun' gibi kişilerin biyografilerinden yararlanılmıştır. Bu durumda kullanılan biyografilerle gerçekleştirmek istenen kazanımlar, Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını göstermesi bakımından önemli görülmektedir.

Sosyal Bilgiler öğretiminde biyografilerin kullanılmasının sağlayacağı yararları şöyle sıralayabiliriz (Akbaba, 2010):

Tarihte yerini almış kişilerin, kahramanların, liderlerin hayatları, soyut ve anlamlandırması zor olan durumları somutlaştırır. Tarihte büyük liderler ve liderlerin düşüncelerinden faydalananlar Sosyal Bilgilerin içerisinde yer alan tarih deresinde biyografi kullanımının önemini vurgular. Carlyle bir İngiliz tarihçisi olarak 'bireyi yaşamı içerisindeki olayların tarihi, gerçek hayatta büyük adamların bulunduğu zaman diliminde yaptığı tarihtir.' cümlesi ile bu gerçeklik desteklenmiştir. Bu sebeple Sosyal Bilgiler dersinin alanı olan tarih konularında zamanı geldikçe önemli şahsiyetlere da yer verilmesi faydalı olacaktır. Çocukluk ve gençlik zamanları bireylerin kahramanlara saygı gösterdiği dönemdir. Gençler ve çocuklar liderleri rol model almaktan mutluluk duyarlar.

Tarihi dönemlere katkı sağlayan bireyler, çoğu zaman bir dönemi temsil etmektedir. Karakterlerinde bir toplumun ideallerinin, fedakarlıklarının ve ümitlerinin temsilcisidir.

Tarih konularında önemli karakterlerin hareketlerine ve hayatlarına değinilmesi gerekir. Bir felsefe veya dönem açıklanırken dönemin ya da felsefe akımı temsil edenlerin hayatları aktarıldıkça o dönem ve felsefe hakkında detaylı bilgileri elde etmiş oluruz.

Öğrencilerin soyut olan kavramları zihninde anlaması kolay hale gelir. Öğrencilerin geçmişe ait durumlara karşı merak ve ilgisinin artmasını sağlar. Öğrencilerin tarihte önemli görevler üstlenen kişilerin daha iyi tanınmasını sağlar.

Biyografiler konu alanında bireyin yaşamı anlatılırken, dönemin önemli olayları ve özellikleri toplumsal kültürel yaşamı öğrenmelerine yardımcı olur. Öğrencilerde gurur ve milli şuurun güçlendirilmesine yardım eder. Kişinin kendini karşı tarafın yerine koyma becerisini ve eleştirel düşünme yeteneğini geliştirir.

Öğrencileri biyografilerden etkilenmesinin nedeni yaşanan olay ve kişilerin gerçek olmasıdır; tarihi orijinal kaynaklar kullanarak ve insanileştirerek öğrenciler tarihi kaleme almış kişilerin hayatlarına dokunur. Öğrenciler kendilerini geçmişteki değer ve tutumların içerisinde hisseder.

Öğrenciler biyografi kullanımına bağlı olarak tarihsel süreç içerisinde değişimin ve benzerliğin, farklılığın nasıl oluştuğunu anlamlandırır ve öğrenilmesi daha kolay hale gelir.

Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarılarının farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Bu bağlamda araştırmanın alt problemleri şunlardır:

1. İlköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin öntest puanları farklılaşmakta mıdır?
2. İlköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin sontest puanları farklılaşmakta mıdır?
3. İlköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin fark puanları farklılaşmakta mıdır?
4. İlköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin toplam puanları farklılaşmakta mıdır?
5. İlköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri öntest-sontest puanları arasında farklılık var mıdır?
6. İlköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencileri öntest-sontest puanları arasında farklılık var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma, öntest-sontest kontrol gruplu deneysel bir desen ile tasarlanmıştır. Öntest-sontest kontrol gruplu desende, yansız atamayla oluşturulan iki grup bulunmaktadır. Bir grup deney grubu olarak belirlenirken diğer grup kontrol grubu olarak kullanılmıştır. Her iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçümler yapılmıştır (Karasar, 2008).

Evren ve Örneklem

Araştırmamızda örneklem olarak, biyografi kullanımı uygulamamızı gerçekleştirebilmek için programdaki ders konularının örtüşmesi nedeniyle 2022-2023 eğitim-öğretim yılı Hatay ili İskenderun ilçesi Namık Kemal Ortaokulu'nda eğitime devam

eden 6F ve 6H sınıfı öğrencileri seçilmiştir. Araştırma, 2022-2023 eğitim-öğretim yılının 1. döneminde yapılmıştır. Uygulamaya esas olarak Kültür ve Miras Ünitesi belirtilmiş ve bu nedenle 6. Sınıf öğrencileri ile uygulamanın yapılmasına karar verilmiştir. Çalışma yapılmadan önce deney ve kontrol gruplarının öğrenme seviyeleri birbirine yakın tutulmuş ve her sınıfın kendi içerisinde de homojen (akademik başarı, öğrenme seviyesi, ailelerin kültürel özelliklerinin birbirine yakın olması gibi) özellik göstermesine dikkat edilmiştir. deney-kontrol grubu sınıfları rastgele atama yolu ile atanmıştır. Buna göre 6/F deney grubu 6/H ise kontrol grubunu teşkil etmiştir. Deney grubunda 43 öğrenci kontrol grubunda ise 35 öğrenci yer almaktadır. Toplam 78 öğrenci mevcuttur. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Etik Kurulunun (02.11.2022/11/02, 1/5 tarih ve sayılı) onayı alınarak çalışmanın uygulaması yapılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı 'Kültür ve Miras Ünitesi' işlenirken kullanılan akademik başarı testidir. Araştırmada deney grubu öğrencilerine biyografi ile öğretim yapılmış, kontrol grubu öğrencilerine ise programa dayalı öğretim yapılmıştır

Verilerin Analizi

Verilerin analizi, SPSS 23 istatistik paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, deney ve kontrol gruplarında başarı testi puanlarının ön test-son test karşılaştırması yapılmıştır. Bu çalışmada, deney grubu ve kontrol grubu bulunan deneysel bir düzenleme yapılmış ve uygulama öncesi ile sonrasında yapılan başarı puanlarının karşılaştırılması istenmiştir. Deney grubu ön test / son test ve kontrol grubu öntest / sontest şeklinde bir 2x2 deney düzeni oluşturulmuştur. Deney grubu ve kontrol grubundaki öğrencilerin iki ortalamaları arasındaki farklılığın anlamlı olup olmadığını anlamak için bağımlı örneklem t testi kullanılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarının ayrı ayrı karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır. Bağımsız örneklem t testi, iki bağımsız grubun ortalamalarının birbirinden farklı olup olmadığını test etmek için kullanılan bir istatistiksel analiz yöntemidir. Bu analiz yöntemi, karşılaştırılacak olan grupların birbirinden bağımsız olmasını ve bu gruplardan elde edilen ölçümlerin en az eşit aralıklı ölçek düzeyinde olmasını gerektirir (Durmuş, 2022). Bağımsız örneklem t-testi, iki ayrı grubun ortalamalarını karşılaştırmak ve aralarındaki farkın rastlantısal mı yoksa istatistiksel olarak anlamlı mı olduğuna karar vermek için kullanılan bir istatistiksel analiz yöntemidir (Büyüköztürk, 2001). Bu test, gruplar arasında potansiyel farkların istatistiksel olarak değerlendirilmesini sağlar ve araştırmalarda güvenilir sonuçlar elde etmeye yardımcı olur.

Bulgular

Bu bölümde çalışmanın bulgularına yer verilecektir. Betimsel (tanımlayıcı) istatistik, değişkenlerle ilgili sayısal değerlerin toplanması, özetlenmesi ve sunulmasını sağlayan

istatistiksel işlemleri ifade eder. Araştırmanın katılımcıları veya nesnelere ile ilgili özellikleri betimlemeyi amaçlayan bir süreçtir ve evrenin tamamından veya bir örneklem üzerinden elde edilen veriler kullanılarak gerçekleştirilir (Büyüköztürk, 2015). Bu veriler Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1

Deney ve Kontrol Grubu Tanımlayıcı İstatistik Tablosu

Değer	Frekans	%	% Toplam
1	43	55,1	55,1
2	35	44,9	44,9
Toplam	78	100,0	100,0

Tablo 1’de yer verilen deney grubuna 1, kontrol grubuna 2 kodu verilmiştir. Deney grubunda 43 öğrenci kontrol grubunda ise 35 öğrenci yer almaktadır. Toplam 78 öğrenci mevcuttur. Deney grubundaki öğrenci sayısı yüzdelik olarak %55,1’i; kontrol grubundaki öğrenci sayısı ile yüzdelik olarak 44,9’u oluşturmaktadır.

Tablo 2

Frekans Dağılım Tablosu

		İstatistik	Standart Hata	
Ön test	Ortalama	64,94	2,07	
	%95 Güven Aralığı	Alt Sınır	60,81	
		Üst Sınır	69,06	
	%5 Hata Payı	65,21		
	Ortalama	65,00		
	Varyans	334,09		
	Standart Hata	18,28		
	Minimum	25		
	Maksimum	95		
			İstatistik	Standart Hata
Son test	Oran	70		
	Çeyrekler Arası Aralık	30		
	Çarpıklık	-,17	,27	
	Basıklık	-,87	,54	
	%95 Güven Aralığı	Alt Sınır	78,78	2,03
		Üst Sınır	74,75	
	Ortalama	82,82		
	Varyans	80,19		
	Standart Hata	85,00		
	Minimum	320,25		
Maksimum	17,90			
Oran	25			
Çeyrekler Arası Aralık	100			
Çarpıklık	75			
Basıklık	-1,05	,27		
	,64	,54		

Analizlerin yapılabilmesi için verilerin normal dağılım göstermesi gerekmektedir. Burada ön test ve son testlerin basıklık çarpıklık değerlerine bakılmıştır. Tablo 2’de basıklık ve çarpıklık değerleri -2 ile +2 arasında olduğu için normal dağıldığı görülmektedir.

Bu çalışmanın birinci alt problemi, ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin öntest puanları farklılaşmakta mıdır?

Tablo 3

DG ve KG Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Başarı Öntest Puanlarının t-Testi Analiz Sonuçları

	Grup	N	X	S	Sd	t	p
Ön Test	DG	43	65,93	20,51	76	,53	,598
	KG	35	63,71	15,31			

Tablo 3’te deney ve kontrol gruplarının ön testleri arasındaki farkı belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t testi yapılmıştır. Deney grubunda 43, kontrol grubunda 35 öğrenci bulunmaktadır. Deney grubunun ortalaması 65,93 kontrol grubunun ortalaması 63,75 bulunmuştur. T değerinin anlamlılık değeri 0,598 çıktığı ($p>0,05$) için iki grup arasındaki fark anlamsızdır. Yani Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin öntest puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Yapılan çalışmada Kültür ve Miras ünitesinin kavram ve kazanımlarına ilişkin, bireylerin bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla yirmi sorudan meydana gelen akademik başarı testi deney ve kontrol grubuna eş zamanlı olarak uygulanmıştır. Bu uygulamanın sonucunda deney ve kontrol grubundaki öğrencilerinin akademik başarıları ve hazır bulunuşluklarının benzerlik gösterdiği konu alanlarında ön bilgilerinin yeterli olmadığı ortaya konulmuştur. Bu durum aynı zamanda grupların homojenliğini gösterdiği için verilecek biyografi uygulamalarının sonucu akademik başarı testinde de net bir şekilde ortaya konulacaktır.”

Bu çalışmanın ikinci alt problemi, ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin sontest puanları farklılaşmakta mıdır?

Tablo 4

DG ve KG Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Başarı Sontest Puanlarının t-Testi Analiz Sonuçları

	Grup	N	X	S	Sd	t	p
Son Test	DG	43	83,95	14,46	76	2,97	0,004
	KG	35	72,43	19,79			

Yukarıda bulunan Tablo 4’te deney ve kontrol grubu öğrencilerinin sontest puanları arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t testi yapılmıştır. Son teste katılan deney grubundaki öğrenci sayısının 43, kontrol grubundaki öğrenci sayısının da 35 olduğu görülmektedir. Deney grubunun ortalaması 83,95 kontrol grubunun ortalaması 72,43’tür. T değerinin anlamlılık değeri ,004 ($p<0,05$) olduğu için deney grubu ve kontrol

grubunun son test skorları arasında farklılık olduğu görülmüştür. Deney ve kontrol gruplarının son testleri arasında oluşan farklılık biyografi uygulamasının akademik başarı üzerinde etkili olduğunu göstermiştir. Her iki grubun da son test ortalamaları yükselmiştir. Fakat biyografi uygulaması yapılan deney grubunun ortalamasının çok daha yüksek olması biyografi uygulamasının akademik başarı üzerinde olumlu etkisini göstermiştir. Bu uygulama yapılırken deney grubu öğrencilerinde Kültür ve Miras ünitesi, konu alanına uygun biyografiler kullanılmış fakat kontrol grubunda ise geleneksel yöntem olarak kabul gören sunuş yöntemi tercih edilmiştir. Elde edilen veriler Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan ve öğretim yöntemi olarak uygulanan biyografi kullanımının ders başarısını artırdığını istatistiksel olarak ortaya koymuştur.

Bu çalışmanın üçüncü alt problemi, ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin fark puanları farklılaşmakta mıdır?

Tablo 5

DG ve KG Öğrencilerinin Fark Puanlarının t-Test Tablosu

	Grup	N	X	S	Sd	t	p
Fark	DG	43	18,02	22,12	761	,69	0,046
Testi	KG	35	8,71	26,69			

Yukarıda verilen Tablo 5'te deney ve kontrol grubu öğrencilerinin fark puanları arasındaki farkı belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t testi yapılmıştır. Deney grubundaki öğrenci sayısının 43, kontrol grubundaki öğrenci sayısının da 35 olduğu görülmektedir. Deney grubunun ortalama fark puanı 18,02 kontrol grubunun fark puanı ortalaması 8,714'tür. T değerinin anlamlılık değeri 0,046 ($p < 0,05$) olduğu için deney grubu ve kontrol grubunun fark puanları arasında farklılık olduğu görülmüştür. Elde edilen bu farklılık deney grubunda kullanılan biyografi kullanımına dayalı öğretim yönteminin öğrencinin akademik başarısını anlamlı düzeyde arttırdığını ortaya çıkarmıştır.

Bu çalışmanın dördüncü alt problemi, ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin toplam puanları farklılaşmakta mıdır?

Tablo 6

DG ve KG Öğrencilerinin Toplam Puanlarının t-Testi

	Grup	N	X	S	Sd	t	p
Toplam	DG	43	149,88	27,74	762	,34	0,022
Testi	KG	35	136,14	23,23			

Yukarıda verilen Tablo 6'da deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin toplam puanları arasındaki farkı belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Deney grubu öğrenci sayısının 43, kontrol grubu öğrenci sayısının 35 olduğu görülmektedir.

Deney grubunun ortalama toplam puanı 149,883 kontrol grubunun ortalama toplam puanı 136,142'dir. T değerinin anlamlılık değeri 0,022 ($p < 0,05$) olduğu için deney ve kontrol grubunun toplam puanları arasında farklılık olduğu görülmektedir. Elde edilen sonuca göre deney grubunda kullanılan biyografi yönteminin kontrol grubunda programa uygun işlenen derse göre öğrencilerin akademik başarısını anlamlı ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Bu çalışmanın beşinci alt problemi, ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencilerinin öntest-sontest puanları arasında farklılık var mıdır?

Tablo 7

DG Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Öntest-Sontest Başarı Puanlarının t-Testi Analiz Sonuçları

Grup	N	X	S	Sd	t	p	
DG	Ön test	43	65,93	20,51	42	5,34	,000
	Son test	43	83,95	14,46			

Yukarıda verilen tablo 7'de biyografi yöntemiyle eğitim verilen deney grubunun öntest-sontest başarı puanları arasında farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımlı gruplar t-testi yapılmıştır. Deney grubunun ön test puan ortalaması 65,93 son test puan ortalamasının ise 83,95 olduğu görülmektedir. T değerinin anlamlılık değeri 0,00 ($p < 0,05$) olduğundan anlamlı bir farklılık vardır. Deney grubunun puan ortalamasının 65,93'ten son teste 83,95'e yükselmesi başarı puanındaki artışı göstermektedir. Biyografi kullanımının uygulanması anlamlı bir farklılığa sebep olmuştur.

Bu çalışmanın altıncı alt problemi, ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kültür ve miras ünitesi işlenirken programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin öntest-sontest puanları arasında farklılık var mıdır?

Tablo 8

KG Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Öntest-Sontest Başarı Puanlarının t-Testi Analiz Sonuçları

Grup	N	X	S	Sd	t	p	
KG	Ön test	35	63,71	15,31	34	1,93	,006
	Son test	35	72,43	19,79			

Yukarıda verilen tablo 8'de programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin öntest-sontest puanları arasında farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımlı gruplar t testi yapılmıştır. Kontrol grubunun ön test puan ortalaması 63,71 son test puan ortalaması 72,43'tür. T değerinin anlamlılık değeri 0,006 ($p < 0,05$) olduğundan anlamlı bir farklılık vardır. Programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubundaki öğrencilerin sonuçları incelendiğinde ön test ve son test arasında son testin lehine bir artış görülmüştür. Fakat biyografi yöntemiyle eğitim verilen deney grubundaki ön test son test puanları arasındaki fark daha belirgindir. Deney grubuna uygulanan biyografi yönteminin öğrencilerin akademik başarılarını arttırdığı son test puan ortalamasıyla ortaya konulmuştur.

Sonuç

Bu bölümde araştırmanın bulguları neticesinde elde edilen sonuçlara yer verilecektir. Çalışmanın birinci alt probleminden elde edilen bulgular sonucunda biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin ön test puanlarında farklılığın olmadığı görülmüştür. Bu bulgudan yola çıkarak deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin, akademik başarılarının birbirine yakın oldukları sonucuna varılmaktadır. Sonuç olarak kullanılacak farklı öğretim yöntem ve teknikler akademik olarak birbirine denk iki grup arasında yapılmıştır. Bu durum araştırmanın güçlü yönü olarak ifade edilebilir. Ayrıca elde edilen sonuçların güvenilirliğini de arttırmaktadır.

Araştırmanın ikinci alt probleminde elde edilen bulgulara göre biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin son test puanlarının deney grubu lehine anlamlı bir farklılık oluşturduğu sonucuna varılmıştır. Görülen bu anlamlı farklılık Sosyal Bilgiler konu alanlarında kullanılan biyografinin, deney grubu içerisinde yer alan öğrencilerin akademik başarılarını arttırdığını ortaya koymuştur.

Araştırmanın üçüncü alt probleminde elde edilen bulgulara göre biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin fark puanlarının deney grubu lehine anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmüştür. Deney grubunun ortalama fark puanının kontrol grubunun fark puanının ortalamasından fazla olması deney grubunda kullanılan biyografi yönteminin öğrencilerin akademik başarısını anlamlı bir biçimde arttırdığını göstermektedir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde elde edilen bulgulara göre biyografi ile öğretim yapılan deney grubu öğrencileri ile programa dayalı öğretim yapılan kontrol grubu öğrencilerinin ön test-son test puan ortalaması toplamı analiz sonucunda deney grubu lehine anlamlı düzeyde bir farklılık görülmektedir. Deney grubunun ortalama toplam puanının kontrol grubunun ortalama puanından fazla olması, deney grubunda kullanılan biyografi yönteminin öğrencilerin akademik başarısını programa dayalı öğretim yapılan kontrol buna göre anlamlı ölçüde arttırdığını göstermektedir.

Araştırmanın beşinci alt probleminde elde edilen bulgulara göre biyografi kullanılan deney grubunun ön test ile son test başarı testi sonuçları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Deney grubunda uygulanan biyografi kullanımının öğrencilerin akademik başarısında artış sağladığı görülmektedir.

Araştırmanın altıncı alt probleminden elde edilen bulgulara göre kontrol grubunun ön test ile son test başarı testi sonuçlarına bakıldığında son test lehine farklılığın olduğu görülmektedir. Kontrol grubunun ön test puan ortalaması 63,71 son test puan ortalaması 72,43'tür. Her iki grupta da son testlerde artış görülmektedir. Fakat biyografi yöntemi ile

eğitim verilen deney grubunun puanlarının fazla olması biyografi yönteminin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisini ortaya koymaktadır. Dagher ve Ford (2005) yaptıkları çalışmada, biyografinin tek bir öğretim materyali olarak kullanılmaması gerektiğini ama eleştirel düşünme, merak ve tarihi anlamlandırmada biyografinin faydalı olduğu sonucuna varılmıştır. Biçer (2019)'in yaptığı çalışmada, biyografi kullanımının akademik başarıyı ve öğrenci tutumunu olumlu etkilediği sonucuna varmıştır. Araştırma sonucunda Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan yönteminin öğrencilerin akademik başarılarına önemli katkıları olduğu ve öğrenci akademik başarıları ile aktif öğrenme sürecini sağlamak amacıyla dersin programında yer alan tarih konuları işlenirken biyografi kullanımına dayalı etkinliklerin tasarlanması önerisinde bulunmaktadır.

Ders sırasında kullanılan materyaller dersi daha zevkli hale getirerek konuyu öğrencinin anlaması bakımından destek olmuştur. Sosyal Bilgiler ders kitapları incelendiğinde işlenen konu alanlarında büyük oranda edebi metinlerin göze çarptığı görülmüştür. Edebi ürünlerin Sosyal Bilgiler dersi kitaplarında kullanılmasının kitabı zenginleştirdiği ifade edilmiştir. Sosyal Bilgiler ders kitabında kullanılan çeşitli edebi türler ise şöyle sıralanabilir; biyografi, fıkra, mektup, piyes, destanlar, günlük gibi (Oruç, 2010). Biyografilerin derste materyal olarak kullanılması ve kullanılan biyografiler tercih edilirken öğrenci seviyesine uygun bir şekilde tercih edilmesi öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırmıştır. Oruç ve Erdem (2010)'in yaptığı çalışmada biyografi yönteminin kullanıldığı kontrol grubunda öğrencilerin tutumlarında anlamlı seviyede artış olduğu görülmüştür. Maxim (1999)'in yaptığı çalışmada, biyografinin konuyu daha anlaşılır hale getirdiği, öğrenciyi yazmaya teşvik ettiği ve öğrencinin konuyu daha iyi anlamlandırdığını ortaya koymuştur.

Araştırmanın sonuçları ve literatür incelemeleri ışığında Talim Terbiye Kurulu Sosyal Bilgiler öğretiminde kullanılması için ortaya koydukları materyallerde konu alanlarında edebi ürün olan biyografilerin kullanımını kolaylaştıracak düzenlemeler yapılması önerisinde bulunulabilir.

Millî Eğitim Bakanlığının çeşitli bölgelerden pilot okullar seçilerek bölgenin önemli isimleri örneğin Kahramanmaraş'ta Sütçü İmam, Gaziantep'te Şahin Bey, Antalya'da Ömer Oğlu Hakkı gibi isimler Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan materyallere yer verilmesi öğrencinin hem bulunduğu çevreyi hem de geçmişini öğrenmesini kolaylaştırabilir. Özellikle biyografisi seçilecek şahsiyetlerin, öğrencilerin bulunduğu bölgede yetişmiş tarihi şahsiyetlerden tercih ederek öğrencinin çevresiyle empati kurmasını ve yaşadığı yere uyum sağlamasını kolaylaştıracağı için eğitimde gerçekleşmesi beklenen 'yakından uzağa' ilkesi de uygulanmış olacaktır.

Sosyal Bilgiler dersinde olay ve konuların öğretiminde biyografi kullanımını sağlamak öğrencinin yaşam deneyimlerinin zenginleşmesine olanak verir. Kişiler yaşamları boyunca her şeyi tecrübe edemezler. Aslında yaşanan her olay kişinin dışında gerçekleşse

dahi birey yaşanmış olayları gözlemleyerek, olay örgüsüne karşı verilmesi gereken tepkiyi öğrenir ve davranışı yaşam becerisi haline getirir. Uygulama sırasında öğrencilerle gerçekleşen görüşmelerimizde konu alanlarında kullanılan biyografilerin dersi daha rahat anlamalarına yardım ettiğini ifade etmişlerdir. Bazı öğrencilerin “Derse olan ilgimiz ve merakımız arttı.” demiş olmaları kullanılan biyografilerin öğrencilere fayda sağladığının sözlü olarak ifade edilmiş biçimidir.

Yapılan araştırmanın ortaya çıkardığı sonuçlara göre Sosyal Bilgilerde biyografi kullanımının akademik başarıyı artırdığı gözlemlenmiştir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerine her dönem gerçekleştirdikleri il zümrelerinde biyografi kullanımının önemi ile ilgili çeşitli bilgiler verilmesi önerisinde bulunulabilir ve ders anlatım yönteminin iyileştirilmesi gündem maddelerine biyografi kullanımı da eklenmesi önerisinde bulunulabilir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerine biyografi kullanımının önemi ile ilgili çalışmaları dönem sonu hizmet içi eğitim seminerlerinde verilerek biyografi ve biyografi kullanımının önemi çeşitli örneklerle açıklanabilir. Öğretmenin biyografi kullanımının yararının gerekliliğine inanması ve başarının gerçekten artacağı düşüncesi biyografi kullanımının öğretmen tarafından gerçekleşmesini sağlayacaktır. Bu nedenle biyografinin konu alanlarında verilmesi, materyaller olarak Talim Terbiye tarafından desteklenmesi yeterli değildir. Uygulayıcıya Sosyal Bilgiler dersinde biyografi kullanımının başarıyı artırdığını göstermek yapılan çalışmaları uygulayıcıyla paylaşmak biyografi kullanımının artmasını sağlayabilecektir.

Biyografi kullanımında öğrencinin yaşları dikkate alınmalı ve biyografi seçimi pedagojik yaklaşımlar çerçevesinde incelenmeli ve tercih edilmelidir.

Soyut olan konuların somutlaştırılmasında ve öğrencilerin dersi daha kolay anlamlandırmasında biyografilerin kullanılabilir. Her eğitim kademesinde seviyeye göre biyografiler farklılaştırılabilir bu durumda biyografi her sınıf düzeyine uygulanabilir hale getirilmelidir.

Öğrencilerin biyografiler sayesinde sadece kişilerin değil dönemin kültürel özelliklerini, yaşam alanlarını, ekonomik özelliklerini de öğrenmesi açısından biyografilerin kullanılması önemlidir. Bundan dolayı Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan biyografinin önemi hakkında çeşitli seminerler yapılması önerisinde bulunulabilir.

Sosyal Bilgiler dersinin içeriğine uygun her kademe için biyografi kullanımı öğretmene yıllık planlarda yol gösterecek şekilde olması ve Sosyal Bilgiler dersinde, özellikle tarih konularında biyografinin bir materyal olarak kullanılması açısından tekrar düzenlenmesi önerilebilir.

Tarihin akışını değiştiren ve yaşadığı topraklarda ülkesinin kaderine yön veren devlet yöneticilerinin ve kurucularının hayatları anlatılırken öğrencinin topluma mal olmuş bu isimleri nasıl öğrendiği, milletimizin ve devletimizin devamlılığı açısından da önem

göstermiştir. Bu nedenle Sosyal Bilgiler dersi konu alanlarında kullanılan biyografilerin yıllık planlara eklenilmesi önerisinde bulunulabilir.

Katkı Oranı Beyanı: Her iki yazar da makalenin planlama ve yazım aşamasına eşit miktarda katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı: Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Kaynakça

- Ağca, H. (1999). *Yazılı anlatım*. Gündüz.
- Akbaba, B. (2010). *İnkılap tarihi öğretiminde biyografiler*. M. Safran (Ed.), *Tarih Nasıl Öğretilir* (315-319). Yeni İnsan Yayınevi.
- Akyüz, Y. (2008). *Türk eğitim tarihi*. Pegem.
- Aslan, E. (2016). *Geçmişten günümüze sosyal bilgiler*. Pegem.
- Barr, R., Barth, J. L. & Shermis, S. S. (2013). *Sosyal bilgilerin doğası*. Pegem.
- Baytekin, Ç. (2011). *Öğrenme öğretme teknikleri ve materyal geliştirme*. Anı.
- Beldağ, A. & Aktaş, E. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde edebî eser kullanımına ilişkin öğretmen ve öğretmen adaylarının görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 953981.
- Bilgili, A. S. (2009). *Geçmişten günümüze sosyal bilimler ve sosyal bilgiler*. Pegem.
- Büyüköztürk, Ş. (2001). *Deneysel desenler*. Pegem.
- Büyüköztürk, Ş. (2015). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem.
- Çuhadar, C. & Yücel, M. (2010). Yabancı dil öğretmeni adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğretim amaçlı kullanımına yönelik özyeterlik algıları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27), 199-210.
- Değirmenci, T. K. (2018). *Sözlü ve yazılı edebî ürünlerin sosyal bilgiler dersi öğretiminde akademik başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Deveci, H. (2011). *Türk eğitim tarihinde sosyal bilgiler*. Pegem.
- Dilaver, H. H. & Tay, B. (2008). *Sosyal bilgilerde yapılandırmacılık*. Pegem.
- Doğanay, A. (2002). *Sosyal bilgiler öğretimi*. Pegem.
- Durmuş, B., Yurtkoru, S. & Çinko, M. (2022). *Sosyal bilimlerde SPSS'le veri analizi*. The Kitap.
- Er, H. (2005). *Sosyal bilgiler dersinde biyografi öğretimi: Atatürk'ün hayatı metninin analizi ve yeni bir tasarım* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Erdem, R. (2010). *Sosyal bilgiler öğretiminde biyografi kullanımı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Johnson, H. (1925). *Teaching of history in elementary and secondary schools*. New York: The Macmillan Company.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel.
- Kaymakçı, S. (2013). Sosyal bilgiler ders kitaplarında sözlü ve yazılı edebî türlerin kullanım durumu. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 230-255.
- Kaymakçı, S. & Er, H. (2014). *Sosyal bilgilerde biyografi kullanımı*. Pegem.
- Millî Eğitim Bakanlığı (1948). *İlköğretim sosyal bilgiler 4-5-6 7 komisyon*. Milli Eğitim Basımevi.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2017). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı*. MEB.
- NCSS (1993). *The social studies professional*. National Council for the Social Studies.

- Oğuzkan, F. (2000). *Çocuk edebiyatı*. Anı.
- Oruç, C. (2010). Okul öncesi dönem çocuğunda ahlaki değerler eğitimi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 2, 37-60.
- Oruç, Ş. & Erdem, R. (2010). Sosyal bilgiler öğretiminde biyografi kullanımının öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumlarına etkisi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 215–229.
- Öztürk, C. ve R. Otluoğlu (2003). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürünler ve yazılı materyal*. Pegem.
- Öztürk, C. (2009). *Sosyal bilgiler: Toplumsal yaşama disiplinlerarası bakış. Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. Pegem.
- Öncül, R. (2000). *Eğitim ve eğitim bilimleri sözlüğü*. MEB.
- Safran, M. (2008). *Sosyal bilgiler öğretimine bakış*. Pegem.
- Tural, S. (2000). *Tarihten destana akan duyarlılık*. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.
- Üstel, F. (2016). *Makbul vatandaş'ın peşinde*. İletişim.